

ILMARISEN OSAVUOSIRAPORTTI

1.1.–30.9.2019

VAHVA KEHITYS SIOJITUSTOIMINNASSA, KUSTANNUSTEHOKKUUDESSA JA KASVUSSA JATKUI

TAMMI–SYYSKUUN KEHITYS LYHYESTI:

- Ilmarisen kolmen kvartaalin kokonaistulos nousi 1 324 miljoonaan euroon (-211 miljoonaa euroa 1.1.–30.9.2018) hyvän sijoitustuoton johdosta. Liikekulut laskivat, hoitokustannustulos parani 42 (25) miljoonaan euroon ja hoitokulusuhde 71 (82) prosenttiin.
- Tammi–syyskuun vakuutusmaksutulo oli 4,3 miljardia euroa (4,0 miljardia euroa). Asiakaskanta kasvoi maksutulolla mitattuna 180 miljoonaa euroa (78 miljoonaa euroa). Eläkkeitä maksettiin yhteensä 4,5 miljardia euroa (4,2 miljardia euroa) 460 000 eläkkeensaajalle.
- Ilmarisen sijoitussalkku tuotti tammi–syyskuussa 8,2 prosenttia (3,0 prosenttia 1.1.–30.9.2018) eli 3,7 miljardia euroa (1,4 miljardia euroa). Sijoitusten markkina-arvo oli syyskuun lopussa 49,1 miljardia euroa (46,0 miljardia euroa 31.12.2018).
- Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,7 prosenttia, mikä vastaa 4,2 prosentin reaali vuosituottoa.
- Vakavaraisuus vahvistui. Vakavaraisuuspääoma oli syyskuun lopussa 10 105 (8 918) miljoonaa euroa ja vakavaraisuusaste oli 125,4 (123,7) prosenttia.

AVAINLUVUT	1–9/2019	1–9/2018	2018
Vakuutusmaksutulo, milj. e	4 347	4 031	5 410
Maksetut eläkkeet, milj. e	4 519	4 243	5 712
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. e	101	110	149
Hoitokustannustulos, milj. e	42	25	30
Hoitokulusuhde, %	71	82	83
Sijoitustuotto, %	8,2	3,0	-1,4
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. e	1 324	-211	-1 581
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. e	49 105	46 975	46 024
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	10 105	10 044	8 918
Vakavaraisuusaste, %	125,4	127,0	123,7

Osavuosisiraportissa tuloksen vertailulukuina on käytetty vuoden 2018 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuina on käytetty lukua vuoden 2018 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

ILMARINEN

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS

”Alkuvuoden vahva kehitys jatkui kolmannella vuosineljänneksellä ja kokonaistulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvän sijoitustuoton johdosta. Ilmarisen sijoitukset tuottivat tammi-syyskuussa 8,2 prosenttia eli 3,7 miljardia euroa ja sijoitusvarallisuus nousi ennätyselliseen 49,1 miljardiin euroon. Asiakaskanta kasvoi, kulut laskivat ja kustannustehokkuus parani edelleen.

Tammi-syyskuun vakuutusmaksutulo oli 4,3 miljardia euroa. Maksutuloa siirtyi Ilmariseen muista työeläkeyhtiöistä 55 miljoonaa euroa, ja myös vakuutusten uusmyynti sujui hyvin. Nettoasiakashankinta maksutulolla mitattuna oli 180 miljoonaa euroa. Eläkkeitä maksoimme 4,5 miljardia euroa 460 000 eläkkeensaajalle. Panostimme asiakaskokemuksen parantamiseen ja prosessien tehostamiseen, mikä näkyy eläkehakemusten käsittelyaikojen nopeutumisenä.

Uusia eläkepäättöksiä teimme tammi-syyskuussa lähes 27 000 kappaletta. Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä jatko edelleen kasvua. Työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä kasvoi vuoden takaisesta 3,5 prosenttia. Työkyvyttömyyseläkkeitä maksoimme yli 370 miljoonaa euroa. Pyrimme ennaltaehkäisemään työkyvyttömyyttä ja pidentämään työuria tukemalla asiakasyrityksiämme työkykyjohtamisessa sekä ammatillisen kuntoutuksen keinoin. Tammi-syyskuussa toteutimme asiakasyritystemme kanssa yli 1 800 työkyvyttömyysriskien ennaltaehkäisyyn tähtäävää hanketta, joita tuimme reilulla 2 miljoonalla eurolla. Kuntoutuspäättöksiä teimme 3 300. Syyskuussa järjestimme jo seitsemännen kerran Suomen Iloisin Yrittäjä -kampanjan, jonka tavoitteena on kiinnittää huomiota yrittäjien työkykyyn ja hyvinvointiin. Kilpailussa annettiin kaikkiaan 132 000 yleisöääntä ja Suomen Iloisimman Yrittäjän tittelin voitti 1 300 ehdokkaan joukosta merikarvialainen kalastusalan yrittäjä Olli Ojamo.

Sijoitustuotot kehittyivät kaikissa pääomaisuusluokissa

hyvin. Osakekurssit nousivat sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Talouskasvun hidastumisesta huolimatta odotukset erittäin alhaisen korkotason pysyvyydestä ovat tukeneet markkinoita. Ilmarisen sijoitukset tuottivat kolmannen vuosineljänneksen aikana 2,2 prosenttia ja vuoden alusta lasketuna 8,2 prosenttia. Sijoitusvarallisuus kasvoi 49,1 miljardiin euroon. Parhaiten tuottivat osakesijoitukset 14,4 prosenttia. Korkosijoitukset tuottivat 4,2 prosenttia ja kiinteistösijoitukset 3,4 prosenttia. Pitkän aikavälin keskimääräinen vuosituotto on 5,7 prosenttia, mikä vastaa 4,2 prosentin reaali-tuottoa. Vakavaraisuuspääoma nousi 10,1 miljardiin euroon ja vakavaraisuusaste vahvistui 125,4 prosenttiin.

Kiinteistösijoituksissa jatkoimme pitkäjänteistä vastuullisuustyötä. Lokakuussa Helsingin Pasilassa auennut kauppakeskus Mall of Tripla sai korkeimman mahdollisen platinatason ympäristöluokituksen. Espoossa sijaitseva Sello saavutti ensimmäisenä suomalaisena kauppakeskuksena hiili neutraaliuden ja palkittiin vuoden kauppakeskuksena. Helsingin Redin parkkihalli puolestaan palkittiin Euroopan parhaana pysäköintihallina ja sai kiitosta mm. sähköautojen latauspistokkeiden suuresta määrästä. Ilmarinen on kauppakeskuksissa osaomistajana. Vanhoista kiinteistöistämme LEED-ympäristöluokituksen saivat Helsingin keskustassa sijaitsevat Postitalo ja Grönqvistin talo.

Viime vuonna toteutuneen fuusion synergiahyödyt näkyvät kustannustehokkuuden paranemisena: liikekulut laskivat, hoitokustannustulos nousi 42 miljoonaan euroon ja kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde parani vuoden takaiseen verrattuna 11 prosenttiyksiköllä 71 prosenttiin. Kustannustehokkuus hyödyttää suoraan asiakkaitamme: hoitokustannustuloksen palautamme kokonaisuudessaan asiakasyrityksillemme asiakashyötyinä.

Tilastokeskus julkisti syyskuussa uuden väestöennusteen, jonka mukaan syntyvyyden lasku kiihdyttää työikäisen väestön määrän vähenemistä jo 2040-luvulla. Tämä haastaa eläkejärjestelmän rahoitusta pitkällä aikavälillä. Samaan aikaan Suomen hallitus kamppailee 75 prosentin työllisyystavoitteen kanssa. Tässä tilanteessa huomiota tulisi kiinnittää uusien työpaikkojen luomisen ohella myös työkykyyn ja siihen, miten saadaan nykyinen työikäinen väestö pysymään työkykyisinä ja töissä. Viime vuonna työkyvyttömyyseläkkeelle jäi noin 20 000 ihmistä ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on edelleen kasvussa. Jos kehitys jatkuu samana, poistuu hallituskauden aikana työmarkkinoilta yli 80 000 työikäistä ihmistä. Työkyvyn ylläpitämiseen ja työkyvyttömyysriskien ennaltaehkäisyyn tarvitaan yhteisiä ponnisteluja työntekijöiltä, työnantajilta, eläkelaitoksilta ja koko yhteiskunnalta.”

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SIJOITUSMARKKINAT

Odotukset talouskasvun hidastumisesta voimistuivat alkusyksyn aikana. Pitkään jatkunut noususuhdanne on alkanut osoittaa taittumisen merkkejä. Erityisesti Saksan talousnäkyvät ovat heikentyneet nopeasti varsinkin autoteollisuuden kysynnän vähentymisen seurauksena. Myös Yhdysvalloissa odotukset talouskasvun jatkumisesta ovat laimentuneet, ja rahapolitiikan kevenemisen uskotaan jatkuvan. Iso-Britannian ero Euroopan Unionista lisää myös taloudellista epävarmuutta Euroopassa. Inflaatio-odotukset ovat pysyneet matalina. Odotukset erittäin kevyen rahapolitiikan jatkumisesta ovat yhä voimistuneet. Yhdysvaltain ja Kiinan välinen kauppasota on lisännyt rahoitusmarkkinoiden epävarmuutta. Vaikka viimeaikaiset tapahtumat ovat luoneet uskoa kiistojen lieventymiseen, epävarmuus on ajoittain varjostanut finanssimarkkinoiden kehitystä. Kiinan talouskasvu on hidastunut.

Suomen talous on alkuvuonna edelleen kasvanut, vaikka kasvun ennustetaan jäävän viime vuosia hitaammaksi. ETK:n tuoreimman suhdanne-ennusteen mukaan palkansaajien palkkasumman ennakoidaan kasvavan 3,7 prosenttia vuonna 2019 BKT:n vuosimuutoksen jäädessä 1,2 prosenttiin. Työllisyyden ja palkkasumman kehitys ovat keskeisiä tekijöitä eläkejärjestelmän rahoituksen kannalta. Viime aikoina huolta eläkejärjestelmän rahoituksen kestävydestä on lisännyt syntyvyyden heikko kehitys.

Korkotaso on jatkanut laskuaan Euroopassa. Esimerkiksi 10-vuoden Saksan valtionlainakorko laski kolmannen vuosineljänneksen aikana -0,6 prosenttiin. Euroopan osakemarkkinat olivat hienoisessa nousussa kolmannen vuosineljänneksen aikana. Talouskasvun hidastumisesta huolimatta odotukset erittäin alhaisen korkotason pysyvyydestä ovat tukeneet markkinoita. Vuoden alusta syyskuun loppuun osakekurssit nousivat selvästi sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Nousua kertyi yli 15 prosenttia.

VAKUUTUSTOIMINTA

Tammi-syyskuun vakuutusmaksutulo oli 4,3 miljardia euroa (4,0 miljardia euroa). Asiakaskanta on kehittynyt hyvin, vakuutusten lukumäärä syyskuun lopussa oli yhteensä 152 873 (147 813) kappaletta. TyEL-vakuutusten lukumäärä oli 76 780 (73 370) kappaletta. Myös asiakashankinta kehittyi hyvin. Maksutulolla mitattuna kolmen kvartaalin nettoasiakashankinta oli 180 (78) miljoonaa euroa. Asiakaspysyvyys oli vuositasolla lähes 96 prosenttia.

Ilmarisella oli syyskuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 459 551 (459 993), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 4 519 (4 243) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäätöksiä tehtiin tammi-syyskuussa yhteensä 26 787 (25 123) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkepäätösten määrä kasvoi vuodentakaisesta 14 prosenttia. Osa kasvusta selittyy käsittelyprosessin tehostumisella mutta myös hakemusten määrä on edelleen kasvanut. Uusia kuntoutuspäätöksiä tehtiin 3 321 (3 287). Yhteensä eläkepäätöksiä annettiin 49 662 (41 858) kappaletta.

SIJOITUSTUOTOT

Ilmarisen sijoitukset olivat vuoden 2019 kolmannen neljänneksen päättyessä käyvin arvoineen yhteensä 49 105 miljoonaa euroa (46 024). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 8,2 (3,0) prosenttia. Inflaatio syyskuun lopussa oli 0,8 prosenttia ja Ilmarisen sijoitusten reaalisiksi tuotoksi muodostui tammi-syyskuussa 7,4 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 5,1 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 4,6 prosentin vuotuista reaalityottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,7 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 4,2 prosentin vuotuista reaalityottoa.

Korkosijoitusten osuus sijoituskanasta oli 33,6 (37,7) prosenttia ja tuotto käyville arvoille 4,2 (0,6) prosenttia.

UUDET ELÄKEPÄÄTÖKSET TAMMI-SYYSKUU 2019

	1-9/2019	1-9/2018	Muutos-%
Vanhuuseläkkeet	10 158	9 767	4
Osittain varhennetut vanhuuseläkkeet	2 593	2 149	21
Työkyvyttömyyseläkkeet	7 064	6 183	14
Perhe-eläkkeet	3 639	3 725	-2
Kuntoutuksen päätökset	3 321	3 287	1
Työuraeläkkeet	12	12	0
Uudet eläkepäätökset yhteensä	26 787	25 123	7

Niiden markkina-arvo oli yhteensä 16 509 (17 361) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 29,0 (31,9) prosenttia ja tuotto 4,5 (0,5) prosenttia. Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus sijoitusvarallisuudesta oli 2,6 (3,7) prosenttia ja tuotto 3,0 (0,2) prosenttia. Lainasaamiset muodostivat 2,1 (2,1) prosentin osuuden sijoitusvarallisuudesta ja niiden tuotto oli 2,8 (2,6) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2,0 (0,8) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 47,2 (42,8) prosenttia. Niiden arvo oli syyskuun lopussa 23 178 (19 692) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 36,6 (32,5) prosenttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 29,3 (26,8) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoin laskettu tuotto oli 14,4 (6,0) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 15,3 (4,1) prosenttia.

Kiinteistöinvestitukset olivat syyskuun lopussa 6 174 (6 096) miljoonaa euroa. Kiinteistöinvestitusten osuus kaikista sijoituksista oli 12,6 (13,2) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli 1,1 (1,3) prosenttiyksikköä. Kiinteistöinvestitusten kokonaistuotto oli 3,4 (3,9) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 3,5 (3,3) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesijoituksia sekä muita sijoituksia oli syyskuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 6,6 (6,2) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli -1,1 (-5,4) prosenttia ja arvo syyskuun lopussa 3 245 (2 875) miljoonaa euroa.

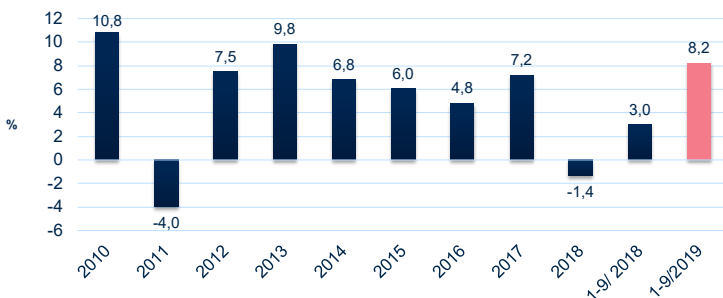
TULOS JA VAKAVARAISUUS

Ilmarisen kokonaistulos käyvin arvoin oli alkuvuonna 1 324 (-211) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 3 739 (1 373) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos -41 (-21) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 42 (25) miljoonaa euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde parani alkuvuonna 71 (82) prosenttiin.

Vakavaraisuus vahvistui 1,7 prosenttiyksikköä vuoden vaihteeseen verrattuna. Vakavaraisuuspääoma oli syyskuun lopussa 10 105 (8 918) miljoonaa euroa. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma oli 181 (174) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 8 391 (5 751) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutusvastuu 1 581 (3 041) miljoonaa euroa.

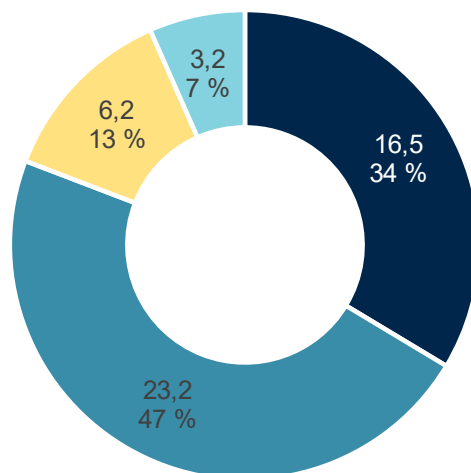
Vakuutustekninen vastuovelka oli 42 722 (40 626) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuvälillä 39 767 (37 556) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YEL:n mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

SIJOITUSTUOTOT 2011–Q3/2019

SIJOITUSTEN JAKAUMA

30.9.2019, 49,1 mrd. euroa

- Korkosijoitukset
- Osakesijoitukset
- Kiinteistösijoitukset
- Muut sijoitukset

Vakavaraisuusaste syyskuun lopussa oli 125,4 (123,7) prosenttia. Vakavaraisuuspääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 1,5 (1,6).

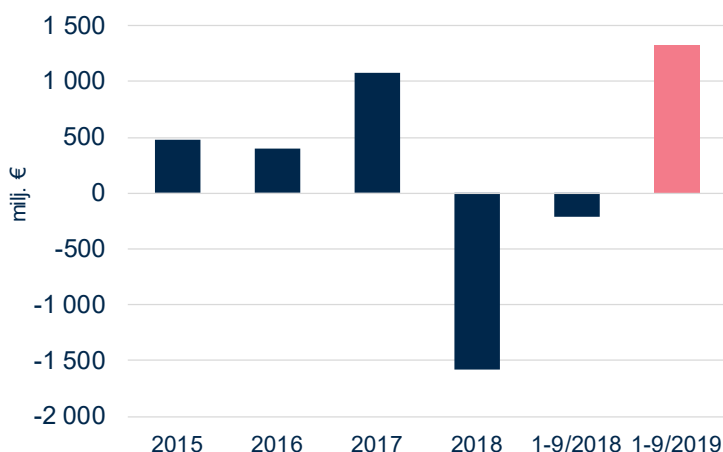
HENKILÖSTÖ

Henkilöstön virettä on seurattu tänä vuonna aiempaa tiiviimmin Työvire-pulssikyselyllä. Kyselyiden mukaan työvireemme on erinomaisella tasolla (4,0 asteikolla 1–5). Henkilöstön suositteluaste eNPS parani elokuussa tehdyssä kyselyssä ja oli +16 (asteikolla -100 – +100).

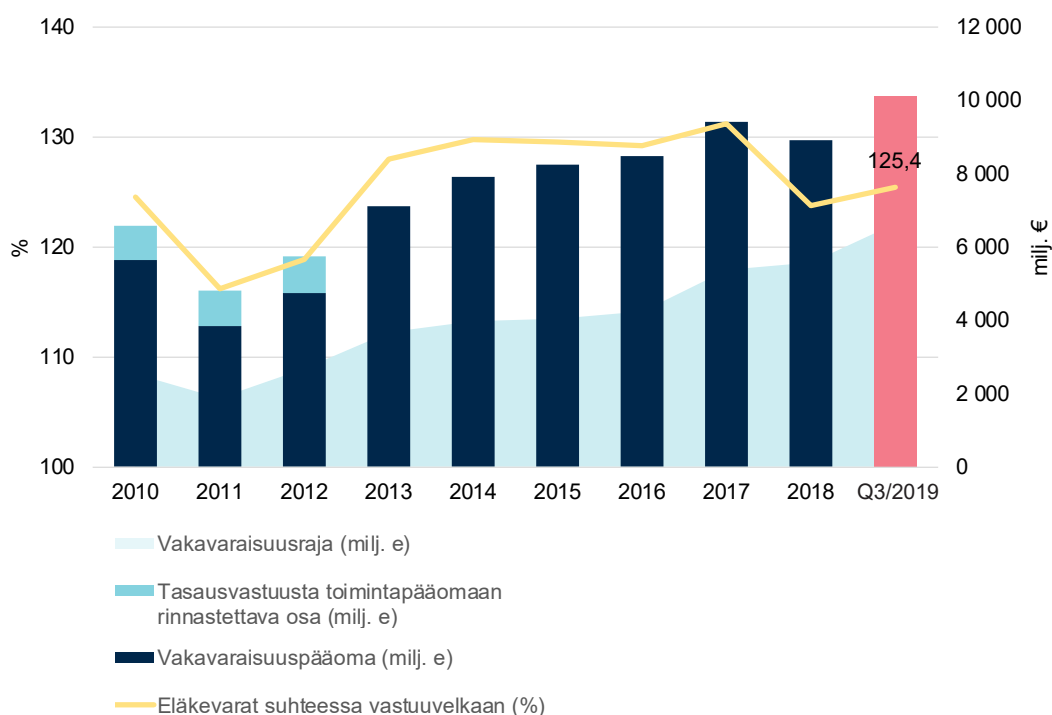
Uudistettu organisaatiomme aloitti 1.7. ja kolmannella vuosineljänneksellä olemme keskittyneet uusien roolien

ja toimintatapojen vakiinnuttamiseen. Strategiamme mukaisesti tavoitteenamme on rakentaa työyhteisöstämme ketterä ja innostava sekä edistää jatkuvan parantamisen ja uudistumisen kulttuuria. Tämän tukemiseksi järjestimme elokuussa toimintatapapäivän koko henkilöstölle ja syyskuun esimiespäivillä pohdimme strategian toimeenpanoa ja toimintakulttuurimme kehittämistä. Lanseerasimme Kuukauden Ilmaveivi-palkinnon, jonka tavoitteena on nostaa esiin onnistumisia. Vahvistimme yhteishenkeä osallistumalla jälleen SPR:n Ketjureaktio-keräykseen ja Kilometrikisaan, jossa henkilöstömme polki kesän aikana yhteensä 78 000 km.

KOKONAISTULOS, milj. €

VAKAVARAISUUS 2010–Q3/2019

Tukemalla työmatkaliikuntaa kannustamme henkilöstöä pitämään huolta hyvinvoinnistaan ja samalla vähentämään päästöjä.

TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

Taloukasvun ennakoidaan edelleen jatkuvan, mutta hidastuvan niin Suomessa kuin muissa teollisuusmaissa. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF heikensi arviotaan maailmantalouden kehitymisestä ja ennustaa nyt kuluvalle vuodelle 3,0 prosentin kasvua, mikä olisi matalin kasvuvauhti sitten finanssikriisin. Suomessa valtiovarainministeriö ennusti kuluvan vuoden kasvuksi 1,5 prosenttia ja ensi vuodelle 1,0 prosenttia.

Taloukasvun hidastuminen ja erityisesti yritysten tuloskehitys ovat avainasemassa tulevaisuuden näkymiä arvioitaessa. On todennäköistä, että yritysten tuloskehitys heikkenee lähiaikoina globaalin taloukasvun hiiptuessa. Alhainen korkotaso tukee rahoitusmarkkinoita myös lähitulevaisuudessa. Rahapolitiikka jatkuu keveänä euroalueella, mutta erittäin kevyen rahapolitiikan mahdollisuudet tukea osakekurssien nousua alkavat olla rajalliset. Kiinan taloukasvun hidastuminen heikentää globaalia kysyntää.

Keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, sijoitusmarkkinoiden epävarmuuteen sekä väestörakenteen kehitykseen ja syntyvyyteen, joka on viime vuosina ollut poikkeuksellisen alhainen.

Lisätietoja

Jouko Pölönen, toimitusjohtaja, p. 050 1282

Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016

Liina Aulin, viestintä, p. 040 770 9400

LIITETAULUKOT

TIIVISTELMÄ TUNNUSLUVUISTA	1.1.–30.9.2019	1.1.–30.9.2018	1.1.–31.12.2018
Vakuutusmaksutulo, milj. e	4 347	4 031	5 410
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	3 739	1 373	-642
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	8,2	3,0	-1,4
	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Vastuuelka, milj. e	42 722	37 184	40 626
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	10 105	10 044	8 918
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,5	1,6	1,6
Eläkevarat , milj. e ²⁾	49 871	47 228	46 474
% vastuuelasta	125,4	127,0	123,7
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	22 031	15 426	20 568
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 674	1 262	1 682

- 1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).
2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma. 2016 asti vastuuelka + arvostuserot.
3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta.

VAKAVARAIUUSPÄÄOMA JA SEN RAJAT	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Vakavaraisuusraja, milj. e	6 655	6 101	5 592
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	19 964	18 304	16 776
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	10 105	10 044	8 918
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	125,4	127,0	123,7
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,5	1,6	1,6

- 1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuelkaan. Esitetään kaikki vuodet uudessa esitysmuodossa.
2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

TULOSANALYYSI, milj. e	1.1.–30.9.2019	1.1.–30.9.2018	1.1.–31.12.2018
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	-40,8	-21,3	-40,5
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 322,0	-214,6	-1 592,1
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	3 739,1	1 372,6	-641,6
- Vastuuelan tuottovaatimus	-2 417,0	-1 587,2	-950,5
Hoitokustannustulos	42,2	24,9	29,9
Muu tulos	0,4	0,0	21,6
Kokonaistulos	1 323,7	-211,0	-1 581,0

SIJOITUSJAKAUMA (KÄYVIN ARVOIN)	PERUSJAKAUMA						RISKIJAKAUMA			
	30.9.2019		30.9.2018		31.12.2018		30.9.2019		30.9.2018 31.12.2018	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	16 508,5	33,6	17 522,4	37,3	17 360,7	37,7	12 772,0	26,0	40,0	30,5
Lainasaamiset ¹⁾	1 008,8	2,1	975,1	2,1	954,0	2,1	1 008,8	2,1	2,1	2,1
Joukkovelkakirjalainat	14 230,4	29,0	15 339,8	32,7	14 695,0	31,9	9 634,7	19,6	12,8	7,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 269,4	2,6	1 207,5	2,6	1 711,7	3,7	2 128,6	4,3	25,2	20,5
Osakesijoitukset yhteensä	23 178,2	47,2	20 910,6	44,5	19 692,1	42,8	23 025,4	46,9	45,1	42,7
Noteeratut osakkeet ³⁾	18 115,7	36,9	16 567,0	35,3	14 997,4	32,6	17 962,9	36,6	35,9	32,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	4 191,0	8,5	3 580,5	7,6	3 752,3	8,2	4 191,0	8,5	7,6	8,2
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	871,5	1,8	763,1	1,6	942,4	2,0	871,5	1,8	1,6	2,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 173,9	12,6	6 009,3	12,8	6 096,4	13,2	6 192,1	12,6	12,8	13,3
Suorat kiinteistösijoitukset	5 621,3	11,4	5 415,9	11,5	5 508,0	12,0	5 622,2	11,4	11,5	12,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	552,7	1,1	593,4	1,3	588,4	1,3	569,8	1,2	1,3	1,3
Muut sijoitukset	3 244,6	6,6	2 532,6	5,4	2 874,8	6,2	5 458,9	11,1	14,4	14,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2 420,9	4,9	1 732,2	3,7	2 000,2	4,3	2 420,9	4,9	3,7	4,3
Hyödykesijoitukset	30,7	0,1	-2,1	0,0	20,1	0,0	91,9	0,2	0,0	0,2
Muut sijoitukset ⁷⁾	793,0	1,6	802,5	1,7	854,6	1,9	2 946,2	6,0	10,7	9,4
Sijoitukset yhteensä	49 105,3	100,0	46 974,8	100,0	46 024,0	100,0	47 448,4	96,6	112,4	100,4
Johdannaisten vaikutus							0,0	3,4	-12,4	-0,4
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	49 105,3	100,0	46 974,8	100,0	46 024,0	100,0	49 105,3	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2 vuotta.

- Sisältää kertyneet korot.
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuuri sijoitukset.
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.
- Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE	SIJOITUSTEN NETTOTUOTOT MARKKINA-ARVO ⁸⁾	SITOUTUNUT PÄÄOMA ⁹⁾ ,	TUOTTO-% SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE	TUOTTO-% SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE	TUOTTO-% SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE
	30.9.2019	30.9.2019	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
	milj. e	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	687,9	16 236,2	4,2	0,6	0,0
Lainasaamiset ¹⁾	26,5	940,9	2,8	2,6	3,4
Joukkovelkakirjalainat	620,0	13 927,9	4,5	0,5	-0,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	41,3	1 367,5	3,0	0,2	1,3
Osakesijoitukset yhteensä	2 906,9	20 196,0	14,4	6,0	-3,6
Noteeratut osakkeet ³⁾	2 381,8	15 547,3	15,3	4,1	-9,7
Pääomasijoitukset ⁴⁾	475,7	3 771,0	12,6	14,1	18,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	49,4	877,7	5,6	12,6	28,8
Kiinteistösijoitukset yhteensä	205,9	6 027,0	3,4	3,9	6,0
Suorat kiinteistösijoitukset	190,9	5 462,9	3,5	3,3	5,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	15,0	564,2	2,7	9,4	11,8
Muut sijoitukset	-33,3	3 077,1	-1,1	-5,4	-10,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	162,7	2 120,2	7,7	3,7	2,9
Hyödykesijoitukset	8,9	4,8	-	-73,1	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	-204,9	952,1	-21,5	-18,8	-26,6
Sijoitukset yhteensä	3 767,4	45 536,4	8,3	3,0	-1,3
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-28,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	3 739,1	45 536,4	8,2	3,0	-1,4

- Sisältää kertyneet korot.
- Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.
- Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.
- Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuuri sijoitukset.
- Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.
- Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.
- Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.
- Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat (Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/ tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta).
- Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.